

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ
БАТУМСЬКИЙ НАВЧАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАВІГАЦІЇ
ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
БЮДЖЕТНА УСТАНОВА «МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ЦЕНТР З АКВАКУЛЬТУРИ»**

Н. Вдовенко, Н. Давиденко, Б. Гечбаия

**ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ
РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ**

*Затверджено
як підручник для студентів вищих
навчальних закладів, які навчаються за напрямом
підготовки «Водні біоресурси та аквакультура»*

Київ

2015

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ БИОРЕСУРСОВ И
ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ УКРАИНЫ
БАТУМСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ШОТА РУСТАВЕЛИ
БАТУМСКИЙ УЧЕБНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ НАВИГАЦИИ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА УКРАИНЫ
БЮДЖЕТНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ «МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ
ЦЕНТР ПО АКВАКУЛЬТУРЕ»**

Н. Вдовенко, Н. Давиденко, Б. Гечбаия

ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

*Утверждено
как учебник для студентов высших
учебных заведений, которые обучаются по направлению
подготовки «Водные биоресурсы и аквакультура»*

Киев

2015

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE AND
ENVIRONMENTAL OF UKRAINE
BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY
BATUMI NAVIGATION TEACHING UNIVERSITY
STATE AGENCY OF FISHERIES OF UKRAINE
BUDGETARY ESTABLISHMENT «METHODODOLOGICAL AND
TECHNOLOGICAL CENTRE OF AQUACULTURE»**

N. Vdovenko, N. Davydenko, B. Gechbaia

FINANCIAL ACTIVITY OF FISHERY ENTERPRISES

*Approved
as a textbook for students of
Higher Education Institutions of
Water Bioresources and Aquaculture training direction*

Kyiv

2015

УДК 336:631.1:639.3(075)

ББК 65.26:47.28я73

В 25

*Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету
біоресурсів і природокористування України
(протокол № 4/4 від 30 жовтня 2015 р.)*

Рецензенти:

Саблук П.Т., д-р екон. наук, проф., академік НААН України, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

Буряк Р. І. д-р екон. наук, професор кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Савицький О.О. канд. екон. наук, доцент, УО «Білоруський державний технологічний університет «Гомельський державний політехнічний коледж»

Збарський В.К. д-р екон. наук, професор кафедри економіки підприємства імені проф. Романенка, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Шарило Ю.Є. директор бюджетної установи «Методично-технологічний центр з аквакультури» Державного агентства рибного господарства України

Вдовенко Н., Давиденко Н., Гечбаія Б.

В 25 Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств: Підручник. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 538 с.

ISBN 978-617-7278-47-3

У підручнику розглядаються сутність і функції фінансів в умовах глобальних трансформаційних процесів, їх роль в економічному і соціальному житті суспільства. Приділено увагу фінансовій системі України. Визначено задачі та основні напрями сучасної фінансової політики, проблеми її реалізації. Окремі розділи присвячені з'ясуванню особливостей організації фінансів суб'єктів рибного господарства, податків та податкової системи, кредитного забезпечення рибогосподарських підприємств.

У підручнику розкрито питання взаємоузгодження бюджетної політики держави та інвестиційно-інноваційної моделі розвитку рибного господарства, аквакультури в умовах глобалізації та євроінтеграції.

Призначений для студентів, аспірантів і науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів, працівників економічних служб та керівників рибогосподарських підприємств, фінансистів, фахівців центрального органу виконавчої влади, що здійснює реалізацію державної політики в рибному господарстві.

УКД. 336:631.1:639.3(075)

ББК 65.26:47.28я73

ISBN 978-617-7278-47-3

© Вдовенко Н., 2015

© Давиденко Н., 2015

© Гечбаія Б., 2015

УДК 336:631.1:639.3(075)

ББК 65.26:47.28я73

В 25

*Рекомендовано к печати ученым советом Национального университета биоресурсов и природопользования Украины
(протокол № 4/4 от 30 октября 2015 г.)*

Рецензенты:

Саблук П.Т., д-р экон. наук, проф., академик НААН Украины, Национальный научный центр «Институт аграрной экономики»

Буряк Р.И., д-р экон. наук, профессор кафедры маркетинга и международной торговли, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Савицкий А.А., канд. экон. наук, доцент, УО «Белорусский государственный технологический университет «Гомельский государственный политехнический колледж»

Збарский В.К., д-р экон. наук, профессор кафедры экономики предприятия имени проф. Романенко, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

Шарило Ю.Е., директор бюджетного учреждения «Методически-технологический центр по аквакультуре» Государственного агентства рыбного хозяйства Украины

Вдовенко Н., Давыденко Н., Гечбаия Б.

В 25 Финансовая деятельность рыбохозяйственных предприятий: Учебник. – К. : Кондор-Издательство, 2015. – 538 с.

ISBN 978-617-7278-47-3

В учебнике рассматриваются сущность и функции финансов в условиях глобальных трансформационных процессов, их роль в экономической и социальной жизни общества. Уделено внимание финансовой системе Украины. Определены задачи и основные направления современной финансовой политики, проблемы ее реализации. Отдельные разделы посвящены особенностям организации финансов субъектов рыбного хозяйства, налогов и налоговой системы, кредитного обеспечения рыбохозяйственных предприятий. В учебнике раскрыты аспекты взаимосвязи бюджетной политики государства и инвестиционно-инновационной модели развития рыбного хозяйства в условиях глобализации и евроинтеграции.

Учебник предназначен для студентов, аспирантов и научно-педагогических работников высших учебных заведений, работников экономических служб и руководителей рыбохозяйственных предприятий, специалистов центральных органов исполнительной власти, осуществляющих реализацию государственной политики в рыбном хозяйстве.

УДК 336:631.1:639.3(075)

ББК 65.26:47.28я73

ISBN 978-617-7278-47-3

© Вдовенко Н., 2015

© Давыденко Н., 2015

© Гечбаия Б., 2015

UDC 336:631.1:639.3(075)

LBC 65.26:47.28я73

V 25

*Recommended for publication by the Academic Council of National University of
Life and Environmental Sciences of Ukraine
(protocol № 4/4 30.10.2015)*

Reviewers:

Sabluk P., Doctor of Economics, professor, academician NAAS, National Scientific Centre «Institute of Agrarian Economics»

Buriak R., Doctor of Economics, professor of Department of Marketing and International Trade of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Savycky O., PhD in Economics, Associate Professor, Belarusian National Technical University, The educational establishment «Gomel State Polytechnic College»

Zbarsky V., Doctor of Economics, professor of Department of Enterprise economics named after prof. I.V. Romanenko of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Sharylo U., Director of the Budgetary Establishment «Methodological and Technological Centre of Aquaculture»

N. Vdovenko, N. Davydenko, B. Gechbaia

V 25 Financial activity of fishery enterprises: textbook. – Kyiv : Condor Publishing, 2015. – 538 p.

ISBN 978-617-7278-47-3

The textbook discusses the essence and functions of finance under global transformation processes and their role in economic and social life. Attention is paid to the financial system of Ukraine. Defined objectives and main directions of modern financial policy and problems of its implementation. Some chapters are devoted to find out the features of organization of finance of fisheries business entity, taxation and tax systems, credit support for fisheries enterprises.

The issues of mutual confrontation of budgetary policy and investment-innovation model of fisheries is solved in the textbook in the context of globalization and European integration.

Intended for students and teaching staff of higher education institutions, economic services workers and managers of fisheries enterprises, financiers, experts of the central executive body that carries out the state policy implementation in fisheries.

UDC 336:631.1:639.3(075)

LBC 65.26:47.28я73

V 25

ISBN 978-617-7278-47-3

© Vdovenko N., 2015

© Davydenko N., 2015

© Gechbaia B., 2015

ЗМІСТ

Передмова.....	21
Модуль 1. Основи фінансової діяльності рибогосподарських підприємств.....	30
Розділ 1 ФОРМУВАННЯ ФІНАНСІВ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	30
1.1 Фінанси як економічна категорія.....	30
1.2 Фінанси суб'єктів рибного господарства як інструмент забезпечення відтворювальних процесів.....	42
1.3 Об'єкт і суб'єкт фінансових відносин.....	61
1.4 Функції фінансів.....	65
1.5 Взаємозв'язок фінансів з іншими розподільчими категоріями.....	70
1.6 Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної фінансової та бюджетної політики.....	74
Запитання для самоконтролю.....	89
Тестові завдання.....	89
Розділ 2 ФІНАНСИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	93
2.1 Фінансові відносини суб'єктів господарювання.....	93
2.2 Фінанси підприємств, які діють на засадах комерційного розрахунку.....	105
2.3 Фінансові ресурси підприємств.....	108
Запитання для самоконтролю.....	115
Тестові завдання.....	115
Розділ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	119
3.1 Організаційне забезпечення фінансової діяльності.....	119
3.2 Завдання і функції фінансової служби.....	120
3.3 Фінансова дирекція рибогосподарського підприємства.....	122
3.4 Інформаційне забезпечення фінансової діяльності.....	124
3.5 Поняття та вимоги до фінансової звітності.....	130

Запитання для самоконтролю.....	146
Тестові завдання.....	147
Розділ 4 СУТНІСТЬ ТА ПРИНЦИПИ УТВОРЕННЯ КРЕДИТУ.....	148
4.1 Економічна суть кредиту.....	148
4.2 Функції кредиту.....	155
4.3 Форми та види кредиту.....	156
4.4 Принципи кредитування.....	174
4.5 Порядок нарахування процентів за депозитними і кредитними операціями.....	177
4.6 Оцінка платоспроможності позичальника та порядок надання кредиту.....	182
4.7 Лізингове кредитування підприємств.....	194
4.8 Державне кредитування підприємств	203
4.9 Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника.....	208
4.10 Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.....	213
Запитання для самоконтролю.....	217
Тестові завдання.....	218
Розділ 5 ПОДАТКИ ТА ПОДАТКОВА СИСТЕМА.....	220
5.1 Становлення та роль податків.....	220
5.2 Суть податків.....	228
5.3 Класифікація податків.....	232
5.3.1 Прямі податки.....	237
5.3.2 Непрямі податки.....	256
5.4 Функції податків.....	271
5.5 Напрями та інструменти податкового регулювання.....	273
5.6 Податкова система і податкова політика держави.....	277
5.7 Особливості уточнення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та податку на додану вартість під час застосування податкового компромісу.....	294

5.8 Спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського господарства та рибальства.....	299
Запитання для самоконтролю.....	306
Тестові завдання.....	307
Модуль 2. Аналіз фінансової діяльності.....	310
Розділ 6 ЕКСПРЕС-АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	310
6.1 Суть фінансового аналізу.....	310
6.2 Фінансовий стан підприємства.....	313
6.3 Показники фінансового стану підприємства.....	315
6.4 Експрес-аналіз фінансового стану рибогосподарського підприємства	316
6.5 Оцінка фінансового стану підприємства за методикою Бівера.....	321
Запитання для самоконтролю.....	322
Тестові завдання.....	322
Розділ 7 АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	323
7.1 Показники оцінки майнового стану.....	323
7.2 Показники оцінки прибутковості.....	324
7.3 Показники оцінки ліквідності та платоспроможності.....	324
7.4 Показники фінансової стійкості та стабільності підприємства.....	327
7.5 Показники рентабельності підприємства.....	328
7.6 Показники ділової активності.....	329
7.7 Показники акціонерного капіталу.....	330
7.8 Показники оборотних активів.....	330
Запитання для самоконтролю.....	333
Тестові завдання.....	334

Розділ 8 ВЗАЄМОУЗГОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ ТА ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА.....	336
8.1 Сталий розвиток рибного господарства у контексті бюджетних програм.....	336
8.2 Регулювання розвитку рибовідтворювальних комплексів.....	339
8.3 Інноваційно-інвестиційний розвиток рибовідтворювальних комплексів.....	344
8.4 Зарубіжний досвід у питаннях забезпечення бюджетної політики щодо виробництва і якості рибопосадкового матеріалу.....	349
8.5 Фінансово-господарська діяльність суб'єктів племінної справи.....	351
8.6 Організація та контроль за забезпеченням проведення заходів з відтворення водних живих ресурсів у рибогосподарських водних об'єктах.....	361
8.6.1 Забезпечення заходів з питань охорони, використання і відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства та планово-фінансової діяльності	363
8.6.2 Документальне оформлення робіт зі штучного розведення (відтворення) водних біоресурсів.....	377
8.6.3 Методи визначення кількості водних біоресурсів, що вселяються у рибогосподарські водні об'єкти (їх частини).....	386
8.6.4 Заготівля плідників та формування ремонтно-маточних стад у разі вилучення особин з природного середовища.....	393
8.6.5 Звітність про виконання робіт щодо обсягів вселення водних біоресурсів.....	395
8.7 Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з відтворення водних живих ресурсів у внутрішніх водоймах та Азово-Чорноморському басейні.....	396

8.8 Плата за спеціальне використання рибних та інших водних живих ресурсів і нормативи плати за їх спеціальне використання.....	398
8.8.1 Справляння збору за спеціальне використання рибних та інших водних живих ресурсів.....	398
8.8.2 Порядок обчислення та внесення платежів за спеціальне використання рибних та інших водних живих ресурсів.....	403
8.8.3 Здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних живих ресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах.....	404
8.9 Використання коштів, передбачених у державному бюджеті для провадження міжнародної діяльності у галузі рибного господарства..	410
Запитання для самоконтролю.....	411
Тестові завдання.....	412
Список літератури.....	420
Додатки.....	428
Алфавітний покажчик.....	520

СОДЕРЖАНИЕ

Предисловие.....	21
Модуль 1. Основы финансовой деятельности рыбохозяйственных предприятий.....	30
Глава 1 ФОРМИРОВАНИЕ ФИНАНСОВ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	30
1.1 Финансы как экономическая категория.....	30
1.2 Финансы субъектов рыбного хозяйства как инструмент обеспечения воспроизводственных процессов.....	42
1.3 Объект и субъект финансовых отношений.....	61
1.4 Функции финансов.....	65
1.5 Взаимосвязь финансов с другими распределительными категориями.....	70
1.6 Центральный орган исполнительной власти, обеспечивающий формирование и реализацию государственной финансовой и бюджетной политики.....	74
Вопросы для самоконтроля.....	89
Тестовые задания.....	89
Глава 2 ФИНАНСЫ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ.....	93
2.1 Финансовые отношения субъектов хозяйствования	93
2.2 Финансы предприятий, действующих на основе коммерческого расчета.....	105
2.3 Финансовые ресурсы предприятий.....	108
Вопросы для самоконтроля	115
Тестовые задания.....	115
Глава 3 ОРГАНИЗАЦИЯ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	119
3.1 Организационное обеспечение финансовой деятельности.....	119
3.2 Задачи и функции финансовой службы.....	120
3.3 Финансовая дирекция рыбохозяйственного предприятия.....	122

3.4 Информационное обеспечение финансовой деятельности.....	124
3.5 Понятие и требования к финансовой отчетности.....	130
Вопросы для самоконтроля.....	146
Тестовые задания.....	147
Глава 4 СУЩНОСТЬ И ПРИНЦИПЫ ОБРАЗОВАНИЯ КРЕДИТА.....	148
4.1 Экономическая суть кредита.....	148
4.2 Функции кредита.....	155
4.3 Формы и виды кредита.....	156
4.4 Принципы кредитования.....	174
4.5 Порядок начисления процентов по депозитным и кредитным операциям.....	177
4.6 Оценка платежеспособности заемщика и порядок предоставления кредита.....	182
4.7 Лизинговое кредитование предприятий.....	194
4.8 Государственное кредитование предприятий.....	203
4.9 Участие кредиторов в финансовом оздоровлении должника.....	208
4.10 Кредитование предприятий за счет средств международных финансово-кредитных институтов.....	213
Вопросы для самоконтроля.....	217
Тестовые задания.....	218
Раздел 5 НАЛОГИ И НАЛОГОВАЯ СИСТЕМА	220
5.1 Становление и роль налогов	220
5.2 Суть налогов.....	228
5.3 Классификация налогов.....	232
5.3.1 Прямые налоги.....	237
5.3.2 Непрямые налоги.....	256
5.4 Функции налогов.....	271
5.5 Направления и инструменты налогового регулирования.....	273
5.6 Налоговая система и налоговая политика государства.....	277

5.7 Особенности уточнения налоговых обязательств по налогу на прибыль предприятий и налога на добавленную стоимость при применении налогового компромисса.....	294
5.8 Специальный режим налогообложения деятельности в сфере сельского хозяйства и рыболовства.....	299
Вопросы для самоконтроля.....	306
Тестовые задания.....	307
Модуль 2. Анализ финансовой деятельности	310
Глава 6 ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ И РЕЗУЛЬТАТОВ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	310
6.1 Сущность финансового анализа.....	310
6.2 Финансовое состояние предприятия.....	313
6.3 Показатели финансового состояния предприятия.....	315
6.4 Экспресс-анализ финансового состояния рыбохозяйственного предприятия.....	316
6.5 Оценка финансового состояния предприятия по методике Бивера.....	321
Вопросы для самоконтроля.....	322
Тестовые задания.....	322
Раздел 7 АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ	323
7.1 Показатели оценки имущественного состояния.....	323
7.2 Показатели оценки прибыльности.....	324
7.3 Показатели оценки ликвидности и платежеспособности.....	324
7.4 Показатели финансовой устойчивости и стабильности предприятия...327	
7.5 Показатели рентабельности предприятия.....	328
7.6 Показатели деловой активности.....	329
7.7 Показатели акционерного капитала	330
7.8 Показатели оборотных активов.....	330
Вопросы для самоконтроля.....	333

Тестовые задания.....	334
Глава 8 ВЗАИМОСВЯЗЬ БЮДЖЕТНОЙ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВА И ИНВЕСТИЦИОННО-ИННОВАЦИОННОЙ МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ РЫБНОГО ХОЗЯЙСТВА.....	336
8.1 Устойчивое развитие рыбного хозяйства в контексте бюджетных программ.....	336
8.2 Регулирование развития рыбовоспроизводственных комплексов.....	339
8.3 Инновационно-инвестиционное развитие рыбовоспроизводственных комплексов.....	344
8.4 Зарубежный опыт в вопросах обеспечения бюджетной политики относительно производства и качества рыбопосадочного материала..	349
8.5 Финансово-хозяйственная деятельность субъектов племенного дела..	351
8.6 Организация и контроль за обеспечением проведения мероприятий по воспроизводству водных живых ресурсов в рыбохозяйственных водных объектах.....	361
8.6.1 Обеспечение мероприятий по вопросам охраны, использования и воспроизводства водных биоресурсов, регулирование рыболовства и планово-финансовой деятельности.....	363
8.6.2 Документальное оформление работ по искусственному разведению (воспроизведению) водных биоресурсов.....	377
8.6.3 Методы определения количества водных биоресурсов, что вселяются в рыбохозяйственные водные объекты (их части).....	386
8.6.4 Заготовка производителей и формирования ремонтно-маточных стад в случае изъятия особей из природной среды.....	393
8.6.5 Отчетность о выполнении работ об объемах вселения водных биоресурсов.....	395
8.7 Порядок использования средств, предусмотренных в государственном бюджете для осуществления мероприятий по воссозданию водных живых ресурсов во внутренних водоемах и Азово-Черноморском басейне.....	396

8.8 Плата за специальное использование рыбных и других водных живых ресурсов и нормативы платы за их специальное использование.....	398
8.8.1 Взымание сбора за специальное использование рыбных и других водных живых ресурсов.....	398
8.8.2 Порядок исчисления и внесения платежей за специальное использование рыбных и других водных живых ресурсов.....	403
8.8.3 Осуществление искусственного разведения, выращивания рыбы, других водных живых ресурсов и их использования в специальных товарных рыбных хозяйствах	404
8.9 Использование средств, предусмотренных в государственном бюджете для ведения международной деятельности в области рыбного хозяйства.....	410
Вопросы для самоконтроля.....	411
Тестовые задания	412
Список литературы.....	420
Приложения.....	428
Алфавитный показатель.....	520

Content

Introduction.....	21
Module 1. Main principals of financial activity of fishery enterprises.....	30
Chapter 1 FORMATION OF FINANCES OF FISHERIES ENTERPRISES...	30
1.1 Finance as an economic category.....	30
1.2 Finances of fishy business entity as a tool to ensure the reproduction processes.....	42
1.3 Object and subject of the financial relations.....	61
1.4 Finances functions.....	65
1.5 Finances relationship with other distribution categories.....	70
1.6 The central executive body that ensures the formation and implementation of public financial and budgetary policy.....	74
Questions for self-examination.....	89
Tests.....	89
Chapter 2 FINANCE OF BUSINESS ENTITIES.....	93
2.1 Financial realations of business entities.....	93
2.2 Finance of enterprises that operate on the basis of commercial calculation.....	105
2.3 Financial resources of enterprises.....	108
Questions for self-examination	115
Tests	115
Chapter 3 ORGANIZATION OF FINANCING ACTIVITIES OF FISHERIES ENTERPRISES.....	119
3.1 Organizational support of financial activities.....	119
3.2 Objective and function of financial service.....	120
3.3 Financial directorate of fishery enterprises.....	122
3.4 Informational support of financial activities.....	124
3.5 Concept and requirements for financial reporting.....	130
Questions for self-examination	146
Tests	147

Chapter 4 ESSENCE AND PRINCIPLES OF CREDIT.....	148
4.1 The economic essence of credit.....	148
4.2 Credit Functions.....	155
4.3 Forms and types of credit.....	156
4.4 Crediting principles.....	174
4.5 The order of calculation of interest on deposit and credit operations.....	177
4.6 Assessment of the solvency of the borrower and crediting procedure.....	182
4.7. Leasing crediting to enterprises.....	194
4.8 State lending to enterprises.....	203
4.9 Creditors participating in the financial rehabilitation of the debtors.....	208
4.10 Credits at the expense of international financial institutions.....	213
Questions for self-examination	217
Tests.....	218
Chapter 5 TAXES AND TAX SYSTEM.....	220
5.1 The taxes formation and their role.....	220
5.2 The taxes essence.....	228
5.3 The taxes classification.....	232
5.3.1 Direct taxes.....	237
5.3.2 Indirect taxes.....	256
5.4 The taxes functions.....	271
5.5 Directions and tools of tax regulation.....	273
5.6 The tax system and tax policy of the country.....	277
5.7 Features clarify the tax liabilities of the corporate income tax and value added tax during the usage of tax compromise.....	294
5.8 The special tax treatment of activities in agriculture and fishery.....	299
Questions for self-examination.....	306
Tests.....	307
Module 2. Analysis of financial activity.....	310
Chapter 6 EXPRESS-ANALYSIS OF FINANCIAL CONDITION AND ACTIVITY RESULTS OF FISHERY ENTERPRISES.....	310

6.1 The financial analysis essence.....	310
6.2 The enterprises financial condition.....	313
6.3 Indicators of financial condition of enterprises.....	315
6.4 Express-analysis of financial condition of fishery enterprises.....	316
6.5 Evaluation of the enterprises financial condition by Beaver method.....	321
Questions for self-examination.....	322
Tests.....	322
Chapter 7 ANALYSIS OF FINANCIAL ACTIVITIES INDICATORS OF FISHERY ENTERPRISES.....	323
7.1 The measurement of property status.....	323
7.2 The measurement of profitability.....	324
7.3 The measurement of liquidity and solvency	324
7.4 Indicators of financial stability and enterprises stability.....	327
7.5 Rate of profit indicators	328
7.6 Business activity indicators.....	329
7.7 Share capital indicators.....	330
7.8 Current assets indicators.....	330
Questions for self-examination.....	333
Tests.....	334
Chapter 8 THE MUTUALLY AGREED STATE BUDGET POLICY AND INVESTMENT AND INNOVATION DEVELOPMENT MODEL OF FISH INDUSTRY DEVELOPMENT.....	336
8.1 Sustainable development of fish industry in the budget programs context....	336
8.2 Regulation of the fish reproductive systems.....	339
8.3 Innovation and investment development of the fish reproductive systems.....	344
8.4 Foreign experience in providing budgetary policy of production and quality fish planting material.....	349
8.5 The financial and economic activity of pedigree business.....	351

8.6 Organization and control to ensure the activities on reproduction of aquatic resources in the the fishery water objects.....	361
8.6.1 Providing measures for the protection, use and reproduction of aquatic biological resources and regulation of fishery and planning and financial activities.....	363
8.6.2 Documentary registration of artificial breeding (reproduction) of water bioresources works.....	377
8.6.3 Methods determining of amount of water bioresources, that are instilled to fishery water object (their parts).....	386
8.6.4 Stocking up breeder and formation of the repair and uterine herds in the case of removal of individuals from the environment.....	393
8.6.5 Reporting of work performing of the volume of water bioresources instill.....	395
8.7 The procedure of funds using that are provided in the state budget for activities of aquatic resources reproduction in inland waters and the Azov-Black Sea basin.....	396
8.8 Fee for special use of fish and other aquatic resources and payment standards for their special use.....	398
8.8.1 Collection of the fee for special use of fish and other aquatic resources..	398
8.8.2 The procedure of calculating and making payments for the special use of fish and other aquatic resources.....	403
8.8.3 Making artificial breeding, fish breeding, other aquatic resources and their use in specific commodity fisheries.....	404
8.9 Funds using that are provided for international activities in the fishing industry in the state budget.....	410
Questions for self-examination	411
Tests	412
References.....	420
Applications.....	428
Alphabetical index	520

ПЕРЕДМОВА

Наш час – це час великих справ і важливих рішень, глибокого аналізу й реалістичної оцінки досягнутого, виявлення проблем та перешкод, які заважають рухатись вперед. Потрібно всюди підвищувати організованість в роботі, мобілізувати всі творчі сили і резерви, щоб одержати високі результати.

У виконанні цих завдань важливе місце відводиться майбутнім спеціалістам рибного господарства. Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств – одна з навчальних дисциплін, що формує відповідний рівень професійної майстерності при підготовці студентів ОС «Магістр».

Рівень професійної компетентності будь-якого працівника визначається його економічним мисленням і підприємливістю у розв'язанні практичних завдань виробничої діяльності в умовах глобальних трансформаційних процесів.

Основними завданнями вивчення курсу «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств» є:

формування уяви про роль і значення фінансів та фінансової діяльності в ринкових умовах, систему фінансових відносин в Україні, функції фінансів, механізм дії фінансового стимулу;

визначення основних складових фінансової діяльності необхідних для успішного управління рибогосподарським підприємством і ділового співробітництва за його межами;

встановлення суті та необхідності існування кредиту, ознайомлення з принципами утворення кредиту, видами кредиту, формування уяви про рух продуктивних кредитних ресурсів;

вивчення основних принципів побудови та призначення податкової системи, видів податків;

проведення аналізу фінансового стану та розрахунок показників фінансової діяльності рибогосподарських підприємств, формування елементарних навичок пошуку, оцінки, практичного використання економічної інформації у повсякденній роботі майбутнього фахівця.

Метою підручника є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань організації фінансової діяльності підприємств, а також навчити орієнтуватися їх в сукупності фінансових відносин, які виражають розподіл і перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу на макро- і мікрорівнях, розуміння фінансово-кредитного механізму й системи грошового обігу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств» студенти ОС «Магістр» повинні знати:

основи фінансової діяльності суб'єктів рибного господарства;

класифікацію внутрішніх джерел фінансування рибогосподарських підприємств;

порядок фінансування рибогосподарських підприємств за рахунок позичкового капіталу;

необхідність, завдання та принципи оцінки вартості капіталу;

порядок фінансової інвестиційної діяльності підприємств;

особливості фінансової діяльності суб'єктів рибного господарства різних організаційно-правових форм господарювання і галузевої спрямованості.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

поєднувати специфіку рибного господарства у різних організаційно-правових формах господарювання, виявляти особливості рибогосподарського виробничого процесу та їх вплив на кінцеві результати фінансової діяльності;

обґрунтовувати фінансові рішення і критерії оцінки їх ефективності;

визначати потребу у короткострокових та довгострокових кредитах для підприємств рибного господарства;

оцінювати кредитоспроможність позичальника;

оформляти фінансову звітність рибогосподарського підприємства;

здійснювати оцінку вартості майна рибогосподарського підприємства;

відображати вартість фінансових інвестицій у звітності підприємства;

проводити фінансове прогнозування та бюджетування в умовах інноваційно-інвестиційного розвитку рибогосподарських підприємств.

У процесі вивчення основних тем навчальної дисципліни, використовуючи Закони України, укази Президента, постанови уряду, чинні рибоводно-біологічні нормативні документи, а також розрахунково-аналітичні, математичні методи і обчислювальну техніку, фахівець:

засвоїть ключові поняття з навчальної дисципліни «Фінансова діяльність рибогосподарських підприємств»;

навчиться самостійно організовувати контрольню-аналітичну і оперативну роботу фінансової служби та складати фінансовий план рибницького підприємства;

засвоїть порядок нарахування та сплати податків; *вмітиме* розраховувати показники фінансової діяльності рибогосподарських підприємств;

навчиться використовувати результати комп'ютерної обробки отриманої інформації в управлінні рибогосподарським підприємством.

Предисловие

Наше время – это время больших дел и важных решений, глубокого анализа и реалистической оценки достигнутого, выявление проблем и препятствий, которые замедляют движение вперед. Нужно постоянно повышать организованность в работе, мобилизовать все творческие силы и резервы, чтобы получить высокие результаты. В выполнении этих задач важное место отводится будущим специалистам рыбного хозяйства.

Финансовая деятельность рыбохозяйственных предприятий – учебная дисциплина, которая формирует соответствующий уровень профессионального мастерства при подготовке студентов ОУ «Магистр». Уровень профессиональной компетентности любого работника определяется его экономическим мышлением и предприимчивостью в решении практических задач производственной деятельности в условиях глобальных трансформационных процессов.

Основными задачами изучения курса «Финансовая деятельность рыбохозяйственных предприятий» являются:

формирование представления о роли и значении финансов и финансовой деятельности в рыночных условиях, систему финансовых отношений в Украине, функции финансов, механизм действия финансового стимула;

определение основных составляющих финансовой деятельности необходимых для успешного управления рыбохозяйственным предприятием и делового сотрудничества за его пределами;

установление сути и необходимости существования кредита, ознакомление с принципами образования кредита, видами кредита, формирование представления о движении производительных кредитных ресурсов;

изучение основных принципов построения и назначения налоговой системы, видов налогов;

проведения анализа финансового состояния и расчет показателей финансовой деятельности рыбохозяйственных предприятий, формирование

элементарных навыков поиска, оценки, практического использования экономической информации в повседневной работе будущего специалиста.

Целью учебника является формирование у студентов современного экономического мышления и системы глубоких теоретических знаний и практических навыков по вопросам организации финансовой деятельности предприятий, а также научить ориентироваться их в совокупности финансовых отношений, которые выражают распределение и перераспределение стоимости валового внутреннего продукта и национального дохода на макро- и микроуровнях, понимание финансово-кредитного механизма и системы денежного обращения.

В результате изучения учебной дисциплины «Финансовая деятельность рыбохозяйственных предприятий» студенты должны знать:

- основы финансовой деятельности субъектов хозяйствования;
- классификацию внутренних источников финансирования предприятий;
- порядок финансирования рыбохозяйственных предприятий за счет ссудного капитала;
- необходимость, задачи и принципы оценки стоимости капитала;
- порядок финансовой инвестиционной деятельности предприятий;
- особенности финансовой деятельности субъектов хозяйствования различных организационно-правовых форм и отраслевой направленности.

В результате изучения дисциплины студенты должны уметь:

- совмещать* специфику рыбного хозяйства, особенности рыбохозяйственного производственного процесса с конечными результатами финансовой деятельности;
- обосновывать* финансовые решения и критерии оценки их эффективности;
- определять* потребность в краткосрочных и долгосрочных кредитах для предприятий рыбного хозяйства;
- оценивать* кредитоспособность заемщика;
- оформлять* финансовую отчетность рыбохозяйственного предприятия;
- осуществлять* оценку стоимости имущества предприятия;
- отражать* стоимость финансовых инвестиций в отчетности предприятия;

проводить финансовое прогнозирование и бюджетирование в условиях инновационно-инвестиционного развития рыбохозяйственных предприятий.

В процессе изучения основных тем курса, используя Законы Украины, указы Президента, постановления правительства, действующие рыбоводно-биологические нормативные документы, а также расчетно-аналитические, математические методы и вычислительную технику, специалист:

усвоит ключевые понятия по учебной дисциплине «Финансовая деятельность рыбохозяйственных предприятий»;

научится самостоятельно организовывать контрольно-аналитическую и оперативную работу финансовой службы рыбоводческого хозяйства, составлять финансовый план предприятия;

усвоит порядок начисления и уплаты налогов;

уметь рассчитывать показатели финансовой деятельности рыбохозяйственных предприятий;

научится использовать результаты компьютерной обработки полученной информации в управлении рыбохозяйственным предприятием.

INTRODUCTION

Our day is time of great deeds, important decisions, deep analysis and made a realistic assessment, identifying problems and obstacles to moving forward. We need to improve work organization, to mobilize all the creative forces and reserves to get good results. In carrying out these tasks important role is given to future specialists of fisheries. One of the subjects, that forms an appropriate level of professional excellence in preparing Master is Financial Activities of Fisheries Enterprises, because the level of professional competence of any employee is determined by their economic and entrepreneurial thinking in solving practical problems of industrial activity in terms of the economic independence of enterprises and global transformation processes.

The main objectives of the course «Financial Activities of Fisheries Enterprises» are:

- to form an idea of the role and importance of finance and financial activity in the market, a system of financial relations in Ukraine, the functions of finance, financial incentive mechanism of action;

- to identify the main components of the financial activities that is necessary for successful management of fisheries company and business cooperation beyond;

- to establish the needs and existence of credit acquaintance with the principles of formation of credit, types of credit, formation the idea of productive credit movement;

- to learn the basic principles of construction and purpose of the tax system, taxes;

- to analyze the financial position and financial performance calculation of the fishery enterprises, to form the basic skills of search, evaluation, practical using of economic information in the daily work of the future expert.

The purpose of of the textbook is developing students' modern economic thinking and system of the deep theoretical knowledge, practical skills for the organization's of enterprises` financial activity, to teach them to focus in the aggregate financial relationship which express the distribution and redistribution of gross domestic product and national income at macro and micro levels, to understand the financial and credit mechanisms and money circulation systems.

As the study result of the course «Financial Activities fishery enterprises» students should know:

- basics of the financial activity of business entities;
- classification of the internal financing sources of companies;
- procedure for financing enterprises by loan capital;
- necessity and objectives and principles of valuation of capital;
- procedure for financial investment activity of companies;
- features of financial activity of business entities of different legal forms and industry focus.

As the study result of the course students should be able to:

- combine the specific of the fisheries of the different types of business entity, particularly of the fisheries production process with the final results of financial activity;
- substantiate financial decisions and criteria to assess their effectiveness;
- determine the need for short-term and long-term credits for fisheries enterprises;
- assess the creditworthiness of the borrower;
- draw up financial statements of the fishery enterprise;
- value the company assets;
- reflect the value of investments in financial statements of enterprises;
- conduct financial forecasting and budgeting in terms of innovation and investment development of fishery enterprises.

In studying the main themes of the course using the laws of Ukraine, presidential decrees, government regulations, current biological breeding regulations and accounting-analytical, mathematical methods and computing, specialist will:

- *absorb* key concepts of the discipline «Financial Activities fishery enterprises»;
 - *learn* how to organize a control-analytical and operational work of finance service of fisheries enterprises, draw up a financial plan of the enterprises by their self;
 - *absorb* procedure of calculation and payment of taxes;
 - *capable* count Financial Results fishery enterprises;
- learn* to use the results of computer processing of the received information in the management of fisheries enterprises.

Навчальне видання

Н. Вдовенко, Н. Давиденко, Б. Гечбаія

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Н. Вдовенко, Н. Давиденко, Б. Гечбаія

**ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ РЫБОХОЗЯЙСТВЕННЫХ
ПРЕДПРИЯТИЙ**

N. Vdovenko, N. Davydenko, B. Gechbaia

FINANCIAL ACTIVITY OF FISHERY ENTERPRISES

Підручник

Керівник видавничих проектів – А. О. Ястребов

Друкується в авторській редакції

Дизайн обкладинки – К. М. Кухаришина

Верстка – К. М. Кухаришина

Формат 60x84 1/16. Підписано до друку 26.11.2015.

Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Умовн. друк. аркушів – 30,7. Обл.-вид. аркушів – 3,4. Наклад 500 пр.

ТОВ «Кондор-Видавництво» Свідоцтво Серія А01 №376847 від 28.07.2010 р.

03067, м. Київ, вул.Гарматна, 29/31

тел./факс (044) 408-76-17, 408-76-25